

Muistio

Lakimies
Essi Suonvieri

16.12.2021

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUS SOSIAALI- JA TERVEYSALAN
TIETOLUPAVIRANOMAISEN SUORITTEIDEN MAKSULLISUUDESTA****1. Sosiaali- ja terveysministeriön toimivalta**

Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen (jäljempänä Tietolupaviranomainen) suoritteista perittävät maksut määräytyvät valtion maksuperustelain (150/1992, jäljempänä maksuperustelaki) mukaan. Maksuperustelain 8 §:n mukaan maksujen tarkemmista perusteista tulee säätää asianomaisen ministeriön antamalla asetuksella. Maksuasetuksessa määritellään Tietolupaviranomaisen maksulliset suoritteet.

2. Yleistä

Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019, jäljempänä toisiolaki) tuli voimaan 1.5.2019.

Sosiaali- ja terveysministeriö antoi ensimmäisen asetuksen (1500/2019) sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen (jäljempänä Tietolupaviranomainen) suoritteiden maksullisuudesta ajalle 1.1.2020-31.12.2020 ja toisen ajalle 1.1.2021-31.12.2021.

Nyt on kyseessä sarjassaan kolmas maksuasetus, jossa määritellään Tietolupaviranomaisen maksulliset suoritteet ajalle 1.1.2022-31.12.2022.

Toisiolain tavoitteena on mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa sekä sosiaali- ja terveysalan ohjaus-, valvonta-, tutkimus- ja tilastotarkoituksessa tallennettujen henkilötietojen tehokas ja tietoturvallinen käsittely sekä niiden yhdistäminen Kansaneläkelaitoksen, Digi- ja väestötietoviraston, Tilastokeskuksen ja Eläketurvakeskuksen henkilötietoihin. Toisiolain tavoitteena on lisäksi turvata yksilön luottamuksensuoja sekä oikeudet ja vapaudet henkilötietoja käsiteltäessä. Lain tavoitteena on myös sujuvoittaa ja nopeuttaa olennaisesti tietojen käyttölupiin liittyvää käsittelyä ja keventää siihen liittyvää, rinnakkaisista lupamenettelyistä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Toisilaisissa säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteydessä toimivasta Tietolupaviranomaisesta ja sen tehtävistä.

Tietolupaviranomainen toimii sosiaali- ja terveysministeriön tulosohjauksessa, ja sillä on erillinen sosiaali- ja terveysministeriön nimittämä johtaja sekä ministeriön asettama ohjausryhmä.

Tietolupaviranomainen tekee muiden rekisterinpitäjien aineistoja koskevia tietolupapäätöksiä ja päättää, onko toisilain 45 §:ssä tarkoitettu tietopyyntö lain mukainen, sekä vastaa päätöstensä mukaisten tietojen kokoamisesta, yhdistelystä, esikäsittelystä ja luovuttamisesta toissijaiseen käyttöön toisilain mukaisesti.

Tietolupaviranomainen saa koota toisilaisissa säädettyä käyttötarkoitusta varten tietopyynnön perusteella eri rekisterinpitäjien henkilötietoja ja niitä yhdistelemällä tuottaa anonyymejä tietoja pyytäjän käyttöön.

Tietolupaviranomainen ylläpitää tietopyyntöjen hallintajärjestelmää tietopyyntöjen ja lupahakemusten välittämiseksi ja käsittelemiseksi sekä tietoturvallista käyttöpalvelua henkilötietojen vastaanottamiseksi ja luovuttamiseksi. Tietolupaviranomainen myös ylläpitää tietoturvallista käyttöympäristöä, jossa luvansaajan on mahdollista käsitellä tietoluvan perusteella saamiaan henkilötietoja.

Tietolupaviranomainen tai muu luvan myöntänyt viranomainen saa toisilain 49 §:n perusteella periä maksun tietoluvasta ja tietopyyntöä koskevasta päätöksestä. Maksun määräytymisen perusteista säädetään maksuperustelaisissa. Toisilain 50 §:n mukaan Tietolupaviranomainen saa periä korvauksen toisilaisissa tarkoitettun tietoluvan ja tietopyyntöä koskevan päätöksen mukaisten tietojen poimimisesta, toimittamisesta ja yhdistelystä, esikäsittelystä, pseudonymisoinnista ja anonymisoinnista sekä tietoturvallisten käyttöympäristön käytöstä. Lain 50 §:n mukaan Tietolupaviranomaisen korvausten määräytymisen perusteista säädetään maksuperustelaisissa

Maksuperustelaisissa säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista. Lain 6 §:ssä säädetään julkisoikeudellisista suoritteista perittävistä maksuista. Julkisoikeudellisella suoritteella tarkoitetaan lain 3 §:n mukaan valtion viranomaisen suoritetta, jonka kysyntä perustuu lakiin tai asetukseen ja jonka tuottamiseen viranomaisella on tosiasiallinen yksinoikeus.

Lain 7 §:ssä säädetään muiden suoritteiden hinnoista. Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisen muiden kuin 6 §:ssä tarkoitettujen suoritteiden hinnoista päätetään liikeloudellisin perustein.

3. Lausuntopalaute ja tehdyt muutokset

Tietoluvasta, tietopyyntöä koskevasta päätöksestä, opinnäytetyöhön liittyvästä tietoluvasta ja tietopyyntöä koskevasta päätöksestä sekä tietoluvan muutoksesta perittäviä maksuja ehdotettiin korotettavaksi.

Ehdotetut korotukset perustuivat helmikuusta 2021 lähtien suoritettuihin Tietolupaviranomaisen laskelmiin suoritekohtaisista käsittelykustannuksista, joista selvisi, että kaikkien näiden suoritteiden kustannusvastaavuus oli jäänyt merkittävästi alle omakustannusarvon. Tämä ei vastaa maksuperustelain 6 §:n 1 momentin tavoitetta siitä, että julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

Sosiaali- ja terveysministeriö järjesti ehdotuksesta lausuntokierroksen. Lausuntoja esitykseen saapui määräaikaan mennessä yhteensä 34 kappaletta.

Lausunnoissa ks. <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM102:00/2021> kiinnitettiin erityisesti huomiota opinnäytetöiden tekijöiltä perittäviin maksuihin opiskelijoiden yhdenvertaisuuden ja kohtuullisuuden näkökulmasta. Lisäksi kiinnitettiin huomiota maksujen kohtuullisuuteen yksittäisten tutkijoiden ja akateemisen tutkimuksen näkökulmasta. Tietoluvan muutoksista perittäviin maksuihin toivottiin erottelua vähäisten teknisten muutosten ja muiden muutosten välillä.

Lausuntopalautteen perusteella asetukseen tehtiin erinäisiä muutoksia. Opinnäytetöihin liittyvien tietolupien ja tietopyyntöä koskevien päätöksiä maksut päätettiin pitää samalla tasolla kuin vuonna 2021. Maksut peritään siis huomattavasti suoritteiden omakustannusarvoa alempana.

Lisäksi tietolupien luvanhakijoille, joiden toimipaikka on Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa osalta maksut päätettiin porrastaa tietoluvan käsittelyyn käytettävän työajan perusteella. Kyseiset maksut porrastetaan kolmeen osaan; 1) alle 7 tuntia käsittelyaikaa edellyttävät tietoluvat (suppea tietolupa), 2) 7 tuntia tai enemmän, mutta alle 14 tuntia käsittelyaikaa edellyttävät tietoluvat (normaali tietolupa) ja 3) yli 14 tuntia käsittelyaikaa edellyttävät tietoluvat (laaja tietolupa). Tietolupien käsittelyajat on määritelty Tietolupaviranomaisen laskelmien mukaisesti perusmuotoisten hakemusten käsittelyn edellyttämän ajan perusteella.

Tietolupien luvanhakijoille, joiden toimipaikka on muussa kuin EU- tai Eta-maassa maksut päätettiin pitää samalla tasolla kuin vuonna 2021. Kyseisistä tietoluvista ei ole kertynyt vielä tarpeeksi laskelmia, joiden perusteella maksujen kustannusvastaavuutta olisi perustetta arvioida toisin.

Tietoluvan muutokset päätettiin jakaa kahteen kategoriaan, vähäisiin tietoluvan muutoksiin sekä muihin kuin vähäisiin tietoluvan muutoksiin. Vähäisiä tietoluvan muutoksia ovat esimerkiksi käyttäjien lisääminen tietolupaan tai myönnetyn tietoluvan ajan jatkaminen.

Tietopyyntöä koskevasta päätöksestä perittävää maksua korotetaan ehdotetun mukaisesti. Tietopyyntöjä koskevien päätösten maksun korotus perustuu niiden käsittelyn edellyttämään työaikaan, joka on korkeampi kuin aiemmin on arvioitu. Uusi maksu toteuttaa paremmin käsittelyn kustannusvastaavuutta maksuperustelain 6 §:n mukaisesti.

Vaikka maksuja on osittain korotettu, asetuksessa on kuitenkin otettu huomioon, että Tietolupaviranomaisen toiminnasta on olemassa kustannuslaskelmia vielä suhteellisen lyhyeltä ajalta ja tällä hetkellä on käynnissä prosessi, jonka tarkoituksena on parantaa Tietolupaviranomaiselle lähetettävien hakemusten laatua, joiden seurauksena hakemusten käsittelyn kustannusten odotetaan laskevan.

Maksuja on tarpeen tarkastella säännöllisin väliajoin Tietolupaviranomaisen toiminnan jatkuessa ja kokonaiskustannusten vakiintuessa tasolle, joka mahdollistaa maksujen suuruuden määrittämisen omakustannusarvoa vastaavasti pidemmällä aikavälillä.

4. Tietolupaviranomaisen maksulliset suoritteet

Tietolupaviranomainen saa toisiolain 50 §:n 1 momentin mukaan periä korvauksen toisiolain 3 §:n 8 kohdassa tarkoitetun tietoluvan ja tietopyyntöä koskevan päätöksen

mukaisten tietojen poimimisesta, toimittamisesta ja yhdistelystä, esikäsittelystä, pseudonymisoinnista ja anonymisoinnista sekä tietoturvallisen käyttöympäristön käytöstä. 50 §:n 2 momentin mukaan korvaukset, jotka koskevan tietolupa- ja tietopyyntöä koskevaan päätökseen perustuvien tietojen poimintaa ja toimittamista muista kuin Tietolupaviranomaisen omista tietovarannoista, määräytyvät kutakin tiedot toimittanutta rekisterinpitäjää koskevien säännösten mukaisesti. Rekisterinpitäjällä tai henkilötietojen käsittelijällä, joka luovuttaa Tietolupaviranomaiselle tietoja tässä laissa tarkoitetun tietoluvan tai tietopyyntöä koskevan päätöksen perusteella, on oikeus saada Tietolupaviranomaiselta korvauksena näin määräytyvä osuutensa luvansaajan ja tietopyyntöä koskevan päätöksen saajan maksettaviksi määräytyistä kustannusten korvauksista.

Toisilain 50 §:n 3 momentin mukaan korvaukseen tämän pykälän mukaisesti oikeutetun on toimitettava Tietolupaviranomaiselle pyynnöstä arvio kustannuksista, joita tietojen käsittelystä korvaukseen oikeutetulle aiheutuu. Tietolupaviranomainen laatii saamiensa tietojen pohjalta kustannusarvion tietopyynnön toteuttamisesta ja toimittaa sen luvanhakijalle ja tietopyynnön tekijälle. Tietolupaviranomainen perii luvansaajalta ja tietopyyntöä koskevan päätöksen saajalta 2 momentissa tarkoitetut korvaukset ja tulouttaa ne tiedot toimittaneille rekisterinpitäjille. Hallituksen esityksessä (HE 159/2017vp) toisilain 50 §:n 3 momentin mukaisesti todetaan, että esitetty malli, jossa Tietolupaviranomainen korvautta rekisterinpitäjille perityistä maksuista niille kuuluvan osuuden, olisi rekisterinpitäjille kustannusneutraali.

Toisilain 50 §:n 4 momentin mukaan Tietolupaviranomaisen korvausten määräytymisen perusteista säädetään valtion maksuperustelaisissa. Tietoturvallisuuden arviointilaitoksen suorittamasta arvioinnista perittävistä maksuista säädetään tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain 11 §:ssä.

Toisilain 50 §:n 5 momentin mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle 30 §:n 1 momentin mukaan tehtävän ilmoituksen rekisteröinti ja merkintä julkiseen rekisteriin on maksullinen.

4.1 Julkisoikeudelliset suoritteet, joista peritään omakustannusarvon mukainen maksu

Valtion maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukainen julkisoikeudellinen suorite, josta Tietolupaviranomainen perii suoritteiden omakustannusarvon mukaisen maksun, on sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain 50 §:n 1 momentin mukaisesti tietoluvan ja tietopyyntöä koskevan päätöksen mukaisten tietojen poiminta, toimittaminen ja yhdistely, esikäsittely, pseudonymisointi ja anonymisointi. Maksu määräytyy suoritteiden tuottamiseen käytettyjen työtuntien perusteella. Asiantuntijatyöstä peritään 115 euroa työtunnilta.

Suoritteesta perittävä maksu perustuu Tietolupaviranomaisen tekemään kustannusarvioon, jossa on huomioitu asiantuntijoiden tekemän työn sisältö ja työhön käytetty aika. Suorite sisältää tietoluvan tai tietopyyntöä koskevan päätöksen mukaisten tietojen poimimisen ja toimittamisen Tietolupaviranomaisen omista tietovarannoista (valmisaineistot). Lisäksi suorite sisältää tietoluvan tai tietopyyntöä koskevan päätöksen mukaisten tietojen yhdistelyn, esikäsittelyn, pseudonymisoinnin ja anonymisoinnin, sekä sisältää aineiston siirron Tietolupaviranomaisesta muuhun kuin Tietolupaviranomaisen tietoturvalliseen käyttöympäristöön (aineiston toimittaminen),

luvansaajan tai tietopyyntöä koskevan päätöksensaajan oman aineiston vastaanottamisen ja sen konvertoinnin (aineiston esikäsittely) sekä toisilain 44 §:n 3 momentissa tarkoitetun yksittäisen rekisterinpitäjän myöntämän tietolupapäätöksen perusteella muodostetun aineiston anonymisoinnin.

4.2 Julkisoikeudelliset suoritteet, joista peritään kiinteä maksu

Tietolupaviranomainen saa toisilain 49 §:n mukaan periä maksun tietoluvasta ja tietopyyntöä koskevasta päätöksestä. Pykälän mukaan maksun määräytymisen perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa. Maksuperustelain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja julkisoikeudellisia suoritteita, joista Tietolupaviranomainen perii keskimääräiseen kokonaiskustannukseen perustuvan kiinteän maksun ovat tietolupa ja tietopyyntöä koskeva päätös.

Tietoluvasta luvanhakijalle, jonka toimipaikka on Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa (*kansallinen tai EU-toimija*), Tietolupaviranomainen perii 500 euroa niiden tietolupien osalta, joiden käsittelyaika on alle 7 tuntia (suppea tietolupa), 1 000 euroa niiden tietolupien osalta, joiden käsittelyaika on 7 tuntia tai enemmän, mutta alle 14 tuntia (normaali tietolupa) ja 3 000 euroa niiden tietolupien osalta, joiden käsittelyaika on 14 tuntia tai enemmän (laaja tietolupa). Luvanhakijan toimipaikka on Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa silloin, kun luvanhakija asuu vakituisesti Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa, tai kun organisaatiolla, kuten korkeakoululla tai tutkimuslaitoksella, jonka palveluksessa hän työskentelee, on pääasiallinen toimipaikka Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa. Suoritteiden hinnat perustuvat tietolupien keskimääräisen käsittelyajan kustannuksiin, joiden perusteella maksujen porrastaminen on määritelty.

Tietoluvasta luvanhakijalle, jonka toimipaikka on muussa kuin EU- tai Eta-maassa (*EU:n ulkopuolinen toimija*), Tietolupaviranomainen perii 3 000 euroa. Luvanhakijan toimipaikka on muussa kuin EU- tai Eta-maassa, kun luvanhakija asuu muussa kuin EU- tai Eta-maassa, tai kun organisaatiolla, kuten korkeakoululla tai tutkimuslaitoksella, jonka palveluksessa hän työskentelee, on pääasiallinen toimipaikka muussa kuin EU- tai Eta-maassa. Suoritteen hinta perustuu asiantuntijatyönä tehtyyn kustannusarvioon, joka perustuu suoritteen tuottamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen kokonaiskustannukseen.

Tietoluvan muutoksesta Tietolupaviranomainen perii 250 euroa vähäisistä tietoluvan muutoksista ja 400 euroa muista kuin vähäisistä tietoluvan muutoksista kaikilta edellä mainituilta luvanhakijoilta. Tietoluvan vähäisistä muutoksista on kyse esimerkiksi tietoluvan voimassaolon ajan pidennyksestä tai tietoluvan nojalla luovutetun aineiston käsittelyyn oikeutettujen henkilöiden lisäämisestä.

Tietopyyntöä koskevasta päätöksestä Tietolupaviranomainen perii 2500 euroa. Suorite on kaikille toimijoille samanhintainen. Suoritteen hinta perustuu asiantuntijatyönä tehtyyn kustannusarvioon, joka perustuu suoritteen tuottamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen kokonaiskustannukseen.

Maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista Tietolupaviranomainen perii maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun omakustannusarvoa alemman kiinteän maksun on opinnäytetyöhön liittyvä tietolupa ja tietopyyntöä koskeva päätös luvanhakijalle, jonka vakituinen kotipaikka on Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa.

Luvanhakijan kotipaikka on Suomessa tai EU- tai Eta-maassa silloin, kun opinnäytetyöntekijä asuu vakituisesti Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa, tai kun organisaatiolla, kuten korkeakoululla tai tutkimuslaitoksella, jolle hän tekee opinnäytetyötään, on pääasiallinen toimipaikka Suomessa tai muussa EU- tai Eta-maassa. Suoritteen hinta on 250 euroa. Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan periä suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä.

4.3 Liiketaloudellisesti hinnoiteltavat maksulliset suoritteet

Maksuperustelain 7 §:n mukaan viranomaisen muiden kuin 6 §:ssä tarkoitettujen julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Hallituksen esityksessä valtion maksuperustelaksi (HE 176/1991 vp) todetaan, että liiketaloudellisten perusteiden käyttöönotto ja tällainen hinnoittelu edellyttää viranomaisen taloudenhoitoa koskevan toimivallan ja -vastuun siirtämistä suoritetta tuottavalle ja markkinoivalle viranomaiselle. Ministeriö päättäisi vain maksulliset suoritteet ja muilta osin viranomainen päättäisi itse tällaisen maksullisen toimintansa hinnoittelusta. Maksuperustelain 7 §:n 3 momentin mukaan kuitenkin, jos viranomainen tuottaa suoritteita määräävässä markkina-asetuksessa, on suoritteiden hinnoittelussa otettava huomioon kilpailulain (948/2011) määräävän markkina-asetuksen väärinkäyttöä koskevat säännökset.

Tietolupaviranomainen saa toisiolain 50 §:n 1 momentin mukaan periä korvauksen tietoturvallisen käyttöympäristön käytöstä. Tietoturvallisen käyttöympäristön käytöstä perittävä maksu määräytyisi liiketaloudellisin perustein, koska Tietolupaviranomaisella ei olisi sen tuottamiseen tosiasiallista yksinoikeutta. Toisiolain 20 §:n mukaan Tietolupaviranomainen ylläpitää yksin tai yhdessä muiden viranomaisten kanssa tietoturvallista käyttöympäristöä. Toisioissa ei veloiteta muita kuin Tietolupaviranomaista perustamaan tietoturvallinen käyttöympäristö. On kuitenkin oletettavaa, että tietoturvallisista käyttöympäristöistä syntyy Suomeen ajan myötä verkosto. Verkostoon kuuluvista käyttöympäristöistä kukin voisi valita sen, jossa kulloiseenkin hankkeeseen parhaiten soveltuvat analytiikkavälineet sekä kapasiteetiltaan sopivat tietojärjestelmät.

Toisiolain 51 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu tietoaineisto luovutetaan ensisijaisesti käsiteltäväksi toisiolain 20 §:n 1 momentissa tarkoitettussa, Tietolupaviranomaisen ylläpitämässä tietoturvallisessa käyttöympäristössä. Jos tiedonhyödyntämissuunnitelmasta ja tietoluvasta erikseen ilmenevästä syystä on kuitenkin tärkeää, voidaan tietoaineisto luovuttaa vastaavasti toisiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettussa muussa tietoturvallisessa käyttöympäristössä käsiteltäväksi.

Toisiolain 51 §:n 4 momentin mukaan, jos käyttötarkoitukseen tarvitaan myös Tilastokeskuksen tai Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastoviranomaisena tilastotarkoitusta varten kokoamia tietoja, sanottu tilastoviranomainen yhdistelee sekä tarvittaessa esikäsittelee ja pseudonymisoi tai anonymisoi luovutettavat tiedot. Jos käyttötarkoitukseen tarvitaan molempien tilastoviranomaisten tietoja, sanotut viranomaiset sopivat keskenään, kumpi yhdistelee ja pseudonymisoi tai anonymisoi

tiedot. Tiedot voidaan tämän jälkeen luovuttaa toisilain 17 §:ssä tarkoitetun tietoturvallisen käyttöpalvelun välityksellä saajan käsiteltäväksi tietojen luonteesta ja määrästä riippuen Tilastokeskuksen tai Tietolupaviranomaisen ylläpitämässä tietoturvalisessa käyttöympäristössä taikka muussa 20 §:n mukaisessa käyttöympäristössä.

5. Erinäiset säännökset

Asetuksessa säädetään, että jos Tietolupaviranomaiselle toimitettu hakemus peruutetaan ennen kuin asiaa on käsitelty, ei asetuksen mukaisia maksuja peritä. Tämä tarkoittaa sitä, että maksuja ei peritä, jos hakemusta ei ole otettu käsittelyyn Tietolupaviranomaisessa sen jälkeen, kun hakemus on tullut vireille tietopyyntöjen hallintajärjestelmään. Lisäksi säädetään, että peruutetusta tai täydentämättä jätetystä hakemuksesta peritään tehtyä työmäärää vastaava osuus.

6. Taloudelliset vaikutukset

Hallituksen esityksessä toisilainaksi todetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö on arvioinut vuosien 2018—2021 resurssitarpeeksi Tietolupaviranomaisen pysyvään toimintaan 4,8 miljoonaa euroa ja kertaluontoisiin investointeihin 6,3 miljoonaa euroa tietoturvalisessa ympäristön kehittämiseen ja sähköisiin palveluihin. Palvelutoiminnan laajeneminen tapahtuu kustannusneutraalisti niin, että laajeneva kysyntä vastaa tarvittavien resurssien määrää maksullisena palvelutoimintana.

Tietoluvan perusteella luvansaajalle toimitetaan tietoluvassa yksilöidyt, rekisterinpitäjiltä kootut tiedot tarvittaessa yhdisteltynä ja esikäsiteltynä sekä pseudonymisoituna tai anonymisoituna luvansaajan käsiteltäväksi tietoturvalisessa käyttöympäristössä. Tietopyynnön perusteella pyytäjälle toimitetaan valmiiksi analysoitu tieto aggregoituna tilastotietona. Tietopyynnöt ovat Tietolupaviranomaisen työläimpiä tehtäviä, koska tietoaineiston poimimisen, toimittamisen, yhdistelyn ja esikäsitteilyn lisäksi niihin liittyy aggregoidun tilastotiedon muodostaminen. Rekisterinpitäjien tehtävänä on poimia tietopyynnön mukaiset tiedot omista järjestelmistään sekä toimittaa nämä Tietolupaviranomaiselle. Tietopyynnöstä seuraava työmäärä vaihtelee suuresti tarvittavien tietoaineistojen määrästä ja laajuudesta riippuen.

Tietoluvasta ja tietoluvan muutoksesta perittävien maksujen porrastaminen parantaa Tietolupaviranomaisen kustannusvastaavuutta ja vaikuttaa luvanhakijoiden tietolupien maksuihin riippuen siitä, kuinka laajoja kyseiset tietopyynnöt ovat. Tietopyyntöä koskevasta päätöksestä perittävien maksujen korottaminen parantaa Tietolupaviranomaisen kustannusvastaavuutta.

7. Asetuksen valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Tietolupaviranomaisen kanssa.

Valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM102:00/2021>

Sosiaali- ja terveysministeriö järjesti lausuntokierroksen. Lausuntoja esitykseen saapui määräaikaan mennessä yhteensä 34 kappaletta.

Asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (TM 0201; 15.11.2012) kohdan 2.2.8 mukaan asetus ei ennen päätöksen tekemistä vaadi käsittelyä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

8. Asetuksen voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tietolupaviranomaisen ensimmäiset tietolupapäätökset tehtiin huhtikuussa 2020. Tietolupaviranomaisen maksullista palvelutoimintaa on ollut puolentoista vuoden ajan (huhtikuu 2020 - lokakuu 2021). Näin verrattain lyhyeltä ajalta tietolupaviranomaisella ja sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole käytettävissä riittävästi sellaista informaatiota maksutuotoista, joiden perusteella voisi luotettavasti ennakoida arvioida useamman kuin yhden vuoden maksutuottoja. Tämän takia asetus on voimassa vain vuoden.

Asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2022.

Asetuksessa säädetään, että suoritteesta, jota koskeva asia on vireillä ennen asetuksen voimaantuloa, peritään maksu asetuksen säännösten mukaisesti.